

Årsplan for 9 trinn i samfunnsfag skoleåret 2025-26

LÆREVERK/LÆRINGSRESSURSER: Relevans, Arena, div. filmer og digitale ressurser gitt i Google Classroom

UKETIMER: 2

Periode	Hvorfor skal elevene lære? -fagets relevans	Hva eleven skal lære -kjerneelement -gr.l. ferdigheter -tverrfaglige temaer -kompetansemål	Hvordan skal elevene lære?	
			-aktivitet -ressurser	Vurdering (VFL)
34-36	- Stortingsvalg 2025 - Gjøre elevene kjent med de politiske partiene i Norge og hva de står for. - Elevene skal kunne delta i et skolevalg og gjøre et valg basert på kunnskap ervervet gjennom disse ukene.	Demokratiforståing og deltaking - Beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Norge i dag og reflektere over sentrale utfordringer	- Valgomat og innføring i de ulike politiske partiene - Arbeid med vurderingsoppgave Ungdomstrinn - Elevkanalen Barnas Valg - Redd Barna Forsiden - stortinget.no - Sånn er Norge - 5. Demokrati (Sesong 2) - NRK TV	- Muntlig deltakelse i timer, gjennom blant annet diskusjoner. - Vise at de behersker relevante begreper. - Vise kunnskap om den politiske aksen og kunne plassere partiene fra høyre til venstre.
37-39	- Gjøre elevene kjent med Europakartet, for å lettere ha oversikt når vi skal gjennomgå ulike verdenshistorier. - Elevene skal være kjent med de positive og negative sidene rundt nasjonalisme og nasjonsbygging	Undring og utforskning - Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst. - Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk.	- En liten test i Europakartet, elevene gjør seg kjent med land og hovedsteder - Se sammenhenger med dagens politiske situasjon og endringer av verdenskart. - Hva er en nasjonalstat? - Arena 9, kapittel 4: Nasjonalisme - Digitale kart og selvtester	En liten test i Europa-geografi før ferien.

41-44	- Elevene skal se sammenheng mellom historiske hendelser og situasjonen i verden i dag. - Lære hva slags konsekvenser koloniseringen av Afrika har gitt.	Demokratiforståing og deltaking Berekraftige samfunn Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk. Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst. Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikhtar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane.	Imperialisme: Arena 9 kap. 9: <i>Kampen om Afrika - kappløp om kolonier og ressurser</i> Kobolt-industrien idag Negative og positive konsekvenser? Film: Blood Diamond Film: The last King of Scotland Film: Farvel Bafana	Podcast Fagartikkel Fremføring Fagsamtale Rollespill/dramatisering
45-50	- Gjøre elevene kjent med årsaker og konsekvenser av sentrale historiske hendelser.	Demokratiforståing og deltaking Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst. Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikhtar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane.	Relevans 9, kapittel 1: Perspektiver og ideologier Arena 9, kapittel 5: <i>Første verdenskrig - årsaker og konsekvenser</i> Film: 1917 Film: En dag uten krig	Skriftlig prøve
2-4	- Elevene skal kunne sammenligne forskjellige levekår i verden idag - Bli kjent med FNs bærekraftsmål og hvordan de kan bidra til en bærekraftig utvikling - Hva er det som påvirker menneskers levekår?	Bærekraftige samfunn Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst Samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag. Reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald.	Arena 9 kap. 10: <i>Fattigdom og rikdom i verden - store forskjeller</i> <i>Gruppearbeid om temaet.</i>	Innleveringsoppgav e: Sammenligne to land med utgangspunkt i HDI, levealder, spedbarnsdødelighet, fattigdom, skolegang, klima, naturressurser o.l.

5-7	- Gjøre elevene mer bevisste på sine egne valg, rettigheter og grenser. - Gjøre elevene i stand til å reflektere og forklare hva seksualitet er.	Identitetsutvikling og fellesskap - Beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt. - Reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskete hendingar. - Reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald.	- Arena kap. 1: <i>Psykisk helse, ungdomstid og rusmidler – ditt liv, dine grenser, dine valg</i> - Arena kap. 2: <i>Seksualitet – ditt liv, dine grenser, dine valg</i> - <i>Dembra.no</i> - Arena kap. 3: <i>Samisk eller norsk - om identitet, stolthet og skam</i> - Dokumentar Den stille kampen	Fagsamtale Skuespill
9-18	- Gjøre elevene kjent med årsaker og konsekvenser av sentrale historiske hendelser	Demokratiforståing og deltaking Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikhtar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane. Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk. Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst. Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av terrorhandlingar og folkemord, som holocaust, og reflektere over korleis ekstreme haldningar og ekstreme handlingar kan førebyggjast.	Arena 9, kap. 6: <i>Mot en ny storkrig, mellomkrigstid og annen verdenskrig</i> Arena kap. 7: <i>Okkupert – mellomkrigstiden og annen verdenskrig i Norge (Mulig dette utsettes til uke 19)</i> Ideologier fra Refleks. Ta opp igjen litt fra kap. 4? “Nasjonalisme som splitter”? (Arena kap. 8 om FN kan brukes som en avslutning på 2VK) https://tv.nrk.no/serie/det-be-gynte-i-polen/sesong/1/episode/1/avspiller Fin intro til temaet 2.vk Filmer: Førerens elite Schindlers liste Der untergang	Skriftlig prøve i Google Skjema
12	TVERRFAGLIG TEMA: BÆREKRAFTSUKA			
19-24	- Elevene skal kunne reflektere over hvorfor vi jobber - Forklare hva et budsjett er	Bærekraftige samfunn, folkehelse og livsmestring vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet.		

	- Drøfte hva slags jobber det vil bli bruk for i fremtiden - Hva er bærekraftige forbruksvalg?	beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og presentere tiltak for meir berekraftige samfunn.		
--	--	---	--	--

Lærere: Glen Sundt og Andreas Haugen